

Entrevista

“Una Gal·les independent seria més civilitzada”

Hywel Williams

Diputat del Plaid Cymru al parlament de Westminster

Quina rellevància té que el diputat Hywel Williams (Betws-y-Coed, Gal·les, 1953) defensés al parlament britànic “el dret de Catalunya a decidir democràticament el seu futur”? Hi ha pocs dubtes sobre les raons que van dur Hywel Williams, membre de la Cambra dels Comuns a Westminster pel districte d'Arfon, a presentar el 14 de juliol una EDM o *early day motion* “perquè aquest parlament considere que més d'un milió de persones es van manifestar a Barcelona el dia 10 passat a favor de l'autogovern de Catalunya, done suport al debat obert per la constitució de Catalunya i afirme que Catalunya és una nació”. Williams és diputat a Londres per Plaid Cymru, el partit independentista gal·lès que governa el petit país com a company menor de viatge del Partit Laborista des de les eleccions del 2007. Les EDM rarament arriben a debatre's, però serveixen perquè els partits de la Cambra facen propaganda dels afers que voldrien enllestir. Són, també, una porta del darrere per la qual introdueixen missatges de pressió sobre el *premier* del Regne Unit. No debades, el text que Williams va introduir a la sala afegia: “Expressem la nostra preocupació pel fet que la voluntat de Catalunya haja de quedar invalidada a causa de revisions judicials en mans d'institucions que no són ni neutrals ni independents”. Més d'una desena d'altres diputats hi van signar, entre ells tres parlamentaris del Partit Liberal-Demòcrata, que forma coalició amb els conservadors en l'actual gabinet britànic.

—Exactament, com va sorgir la proposició d'una moció en defensa de Catalunya a Westminster?

—Pel meu compromís personal amb la llengua pròpia gal·lesa.

—Parlem encara de la moció sobre Catalunya?

—I tant, ací tens el fil: la supervivència, el creixement i la prosperitat de la llengua de Gal·les és un dels principals objectius del meu partit, però, a banda, jo he treballat d'acadèmic en el camp de la política social lingüística i la pràctica del gal·lès en l'administració pública i les organitzacions voluntàries. Així, sempre he tingut un gran interès per les llengües, particularment les europees i especialment les “menys parlades”... que és un terme que em desagrada profundament, per cert. És per aquest motiu que he visitat Catalunya amb freqüència i conec bé els esforços per desenvolupar l'ús de la llengua catalana. De la mateixa forma, he viatjat a Catalunya com a membre del parlament britànic i recolze el treball polític d'assolir la seua sobirania.

—Trobeu que els partits sobiranistes de les nacions europees sense estat coordinen suficientment els seus moviments?

—La meua opinió és que hi ha un marge extraordinàriament ample perquè Catalunya i Gal·les col·laboren, i perquè ho facen juntament amb d'altres nacions de la Unió Europea que es troben en la mateixa situació.

—Quina és la imatge que hi ha a Gal·les, en general, de Catalunya?

—El retrat de Catalunya com a nació, si he de ser sincer, podríem dir que no és gaire conegut a Gal·les. Molts gal·lesos fan vacances a Catalunya i ni tan sols són conscients que no són ben bé a Espanya! Tanmateix aquest no és el cas entre els activistes lingüístics. Tampoc entre alguns polítics i comentadors, és clar; hi ha un cercle de gent per a la qual els èxits en la recuperació democràtica i nacional dels catalans és un esperó, i hi ha el desig de seguir l'exemple català.

—Com es veu Gal·les a si mateixa, en aquest moment?

—Tímidament... però per comprendre aquesta timidesa, aquest confort en no qüestionar la cultura nacional, hem de tenir en compte que en els temps moderns, la coalició amb un partit com el Laborista ha marcat amb molta força el consens majoritari. Això es reflecteix fins i tot en la historiografia dels darrers anys. Hi ha un respecte, fins i tot envoltat d'admiració, pels discursos radicals previs que continuen formant part de la tradició, però la conclusió és que avui vivim en un temps d'acord i pacte. És millor no dissentir. La història de Gal·les es torna viva quan apareix dins de la seua dimensió internacional. Els moviments nacionals de Txèquia i Hongria il·luminen el nacionalisme gal·lès del segle dinou, i la conquesta del segle tretze s'explica millor quan compremem la revifalla dels imperis a Europa. Probablement, som a les portes de l'esclat d'aquesta renaixença de la historiografia gal·lesa. No obstant això, només serà possible si els historiadors s'alliberen de la tirania de les trivialitats polítiques i comencen a interpretar amb profunditat els canvis polítics i econòmics sense parar-se en les fronteres artificials.

—Al Regne Unit, Escòcia i Gal·les mantenen la mateixa condició oficial de nacions de què gaudeix Anglaterra, tot i que el debat sobre el seu dret a la independència siga un assumpte encara poc parlat obertament. Troba que aquest model d'estat inclusiu podria ser "exportat" a la resta de la Unió Europea, o ja no serveix com a solució per a tensions nacionals i democràtiques?

—Crec que l'estat britànic ha assolit un punt de compromís per a gestionar la convivència de les diferents nacions que es pot qualificar d'amistós. Com a nacionalista gal·lès, per descomptat, la meua ambició és que el meu país siga independent... L'estat francès podria ser un dels estats membres europeus que necessiten canviar, i molt, les seues actituds respecte a les "minories", com ara la catalana, la basca i la bretona. La meua impressió, i potser estic equivocant, és que el comportament d'Espanya és lleugerament preferible, en aquest sentit.

—Com va la recuperació del gal·lès?

—Ah, les trifulgues sobre l'ús de la llengua són tan velles com la llengua mateixa... Els qui hi estem a favor parlem de drets humans, mentre que els escèptics remuguen sobre el preu de posar en marxa la legislació. Els partits polítics es deixen arrossegar pels corrents d'opinió i esdevenen parcials molt fàcilment. Que un puga ser atès en gal·lès és una qüestió de dret, no pot dependre de cap codi de bona voluntat o de bones maneres.

—El govern de Londres hi intervé, en aquesta discussió?

—És un tema que depèn dels acords al govern de Cardiff.

—Com veieu Gal·les i Catalunya d'ací a deu anys, encara com a regions o com a membres independents de la Unió Europea?

—Jo vull la independència per a Gal·les, i per a altres països com Catalunya. Ara bé, la forma d'aquesta independència és un altra cosa: no veig Gal·les ni Catalunya aixecant filats elèctrics o desviant fons públics per a un exèrcit nacional! Vull la independència perquè Gal·les ocupe un lloc real en el món i puga interactuar socialment, políticament i econòmicament amb altres nacions, de manera directa. No parle d'una independència exclusiva o insular, com la que practiquen cada dia els unionistes britànics. Òbviament, no puc donar-ne una garantia absoluta, però jo confie que una Gal·les independent seria més civilitzada, més justa, i treballaria més per la pau, la nostra i la dels altres. No sé què passarà. En 1985, un amic meu va predir en un programa de ràdio, una tertúlia política, que les repúbliques bàltiques acabarien independitzant-se de Rússia; els tertulians unionistes van bordar-li tant com van poder, i mira, en 1989...

*Victorià Jiménez
Londres*